

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 1998-1999

4 NOVEMBER 1998

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van artikel 4, § 3
van de ordonnantie van 23 juli 1992
betreffende de gewestelijke belasting
ten laste van bezitters van
bebouwde eigendommen en
van houders van een zakelijk recht
op sommige onroerende goederen**

(ingedien door de heren Denis GRIMBERGHS (F),
Paul GALAND (F), Mevr. Marie NAGY (F) en
de heer Michel LEMAIRE (F))

Toelichting

Artikel 4, § 3 van de ordonnantie van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezitters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen, is dubbelzinnig.

Volgens punt 3 van deze bepaling is de gewestbelasting niet verschuldigd voor de gebouwen of gedeelten ervan "die dienen voor ziekenhuizen, klinieken, dispensaria, weldadigheidinstellingen en activiteiten van sociale hulp en gezondheidszorg, bestuurd door personen betoelaagd of erkend door de overheid, voor zover zij hun activiteit zonder winstoogmerk uitoefenen."

Blijkens de Nederlandse tekst zou het de bedoeling van de gewestelijke wetgever zijn dat als gemeenschappelijke voorwaarde voor de verschillende gevallen geldt dat er geen winstoogmerk mag zijn. Wanneer men de Franse tekst letterlijk leest, is dat veel minder duidelijk. Een dergelijk verschil moet opgelost worden naar de wil van de wetgever, die bepaald wordt volgens de gewone interpretatieregels en zonder dat aan de ene tekst de voorkeur wordt gegeven boven de andere (zie Cass. 25 mei 1982, Pas., 1982, I, blz. 1115; Cass. 18 december 1939, I, blz. 525;...).

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

4 NOVEMBRE 1998

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**modifiant l'article 4, § 3
de l'ordonnance du 23 juillet 1992
relative à la taxe régionale
à charge
des occupants d'immeubles bâties et
de titulaires de droits réels
sur certains immeubles**

(déposée par MM. Denis GRIMBERGHS (F),
Paul GALAND (F), Mme Marie NAGY (F) et
M. Michel LEMAIRE (F))

Développements

L'article 4, § 3 de l'ordonnance du 23 juillet 1992 relative à la taxe régionale à charge des occupants d'immeubles bâties et de titulaires de droits réels sur certains immeubles n'est pas dépourvu d'ambiguïté.

En particulier, le point 3 de cette disposition prévoit que la taxe régionale n'est pas due pour les immeubles ou parties d'immeubles "affectés à l'usage d'hôpitaux, cliniques, dispensaires, œuvres de bienfaisance et activités d'aide sociale et de santé sans but de lucre menés par des personnes subventionnées ou agréées par les pouvoirs publics."

La lecture de la version néerlandaise de ce texte semble révéler l'intention du législateur régional de stipuler l'exigence d'absence de but de lucre comme condition commune aux différentes hypothèses. La lecture littérale de la version française de ce texte en démontre par contre l'obscurité. Pareille divergence doit être résolue par la détermination de la volonté du législateur, selon les règles ordinaires d'interprétation, sans prééminence d'un texte sur l'autre (cfr Cass. 25 mai 1982, Pas., 1982, I, p. 1115; Cass. 18 décembre 1939, I, p. 525;...).

Voorts wordt vooral het begrip 'erkenning door de overheid' dat in deze bepaling als andere voorwaarde voor de vrijstelling wordt gesteld, niet gedefinieerd (de aard van de erkenning en/of de nadere regels van de erkenning.).

Er is bijgevolg rechtsonzekerheid omdat het hier met name gaat over vele gebouwen die door v.z.w.'s gebruikt worden.

De situatie is dus vandaag zo dat de gewestelijke belastingdienst eist dat verscheidene verenigingen zonder winstoogmerk de gewestbelasting betalen, hoewel ze activiteiten met een duidelijk openbaar nut uitoefenen of integendeel geen enkele activiteit uitoefenen die het Gewest iets kost. Met zo'n handelwijze worden de belangen van het Gewest uiteraard niet gediend en dit strookt evenmin met het doel dat nagestreefd werd bij het invoeren van de gewestbelasting.

Dit voorstel strekt ertoe deze rechtsonzekerheid weg te werken door te bepalen :

a) dat de gebouwen of gedeelten van gebouwen die dienen voor activiteiten op grond waarvan hun kadastraal inkomen wordt vrijgesteld van de onroerende voorheffing met toepassing van artikel 12, § 1, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, hoe dan ook worden vrijgesteld van de gewestbelasting.

Er zij aan herinnerd dat artikel 12, § 1, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen vrijstelling van onroerende voorheffing verleent voor: "het kadastraal inkomen van de onroerende goederen of delen van onroerende goederen die een belastingplichtige of een bewoner zonder winstoogmerk heeft bestemd voor het openbaar uitoefenen van een eredienst of van de vrijzinnige morele dienstverlening, voor onderwijs, voor het vestigen van hospitalen, klinieken, dispensaria, rusthuizen, vakantiehuizen voor kinderen of gepensioneerden, of van andere soortgelijke welfdadighedsinstellingen."

De toepassing van criteria die in de federale fiscale wetgeving worden gehanteerd moet voor samenhang zorgen bij de toepassing van de gewestelijke en federale fiscale bepalingen.

Dit deel van het voorstel moet ook voor samenhang zorgen bij de erkenning van het openbaar nut van activiteiten zonder winstoogmerk.

b) dat ook de verenigingen zonder winstoogmerk en vennootschappen met een sociaal oogmerk, waarvan door de minister van Financiën wordt erkend dat ze een openbaar nut hebben of dat ze een dusdanig beperkte activiteit uitoefenen dat die geen uitgave van betekenis voor het Gewest meebrengt, van de gewestbelasting worden vrijgesteld.

Par ailleurs et surtout, la notion d'"agrément des pouvoirs publics" évoquée par cette disposition comme autre condition de l'exemption n'est définie d'aucune manière (quant à la nature de l'agrément et/ou quant aux modalités de l'agrément).

L'insécurité juridique paraît dès lors prévaloir s'agissant, en particulier, de la situation de maints immeubles occupés par des a.s.b.l.

En découle notamment, actuellement, une pratique revenant à voir l'administration fiscale régionale poursuivre le paiement de la taxe régionale par diverses associations sans but lucratif développant des activités d'un intérêt public évident ou n'ayant au contraire aucune activité susceptible de générer quelque charge pour la Région. Pareille pratique va évidemment à l'encontre tant de l'intérêt régional que de la finalité poursuivie lors de l'instauration de la taxe régionale.

La présente proposition vise à remédier à cette insécurité juridique en stipulant:

a) que sont en tout cas exemptés de la taxe régionale les immeubles ou parties d'immeubles affectés à des activités à raison desquelles leurs revenus cadastraux se trouvent exonérés de précompte immobilier par application de l'article 12, § 1er, du Code des Impôts sur les revenus 1992.

Pour rappel, l'article 12, § 1er du Code des Impôts sur les Revenus exonère de précompte immobilier "le revenu cadastral des biens immobiliers ou des parties de biens immobiliers qu'un contribuable a affectés, sans but de lucre, à l'exercice d'un culte public, à l'enseignement, à l'installation d'hôpitaux, d'hospices, de cliniques, de dispensaires, de homes de vacances pour enfants ou personnes pensionnées, ou d'autres œuvres analogues de bienfaisance."

L'alignement sur les critères de la législation fiscale fédérale procède d'un souci de favoriser la cohérence dans l'application des dispositions fiscales tant régionales que fédérales.

Cette partie de la présente proposition s'inscrit dès lors aussi dans une perspective de cohérence dans la reconnaissance d'utilité publique des activités non lucratives;

b) que sont également exemptées de la taxe régionale les associations sans but lucratif et les sociétés à finalité sociale reconnues par le Ministre des Finances comme poursuivant effectivement un but d'intérêt public ou comme ayant une activité à ce point réduite qu'elle ne génère aucune dépenses significative à charge du budget régional.

Commentaar bij de artikelen*Artikel 1*

Deze bepaling behoeft geen bijzondere commentaar.

Artikel 2

Het voorgestelde artikel moet zo worden opgevat dat de automatische vrijstelling voorgesteld voor een gebouw of een gedeelte van een gebouw met een bestemming die onder de toepassing valt van de bepalingen van artikel 12, § 1, van het Wetboek van de Inkomenstenbelastingen 1992, de gevallen van vrijstelling bedoeld in artikel 4, § 3 van de ordonnantie van 23 juli 1992.

Artikel 3

Deze bepaling voorziet uitdrukkelijk in de vrijstelling van de gewestbelasting voor verenigingen zonder winstoogmerk en vennootschappen met een sociaal oogmerk, waarvan door de minister van Financiën wordt erkend dat ze een openbaar nut hebben of dat ze een dusdanig beperkte activiteit uitoefenen dat die geen wezenlijke uitgave voor de gewestbegroting meebrengt.

In de huidige stand voorziet de ordonnantie van 23 juli 1992 reeds in artikel 4, § 3, 3°, in een principe van vrijstelling van de gewestbelasting voor gebouwen of gedeelten ervan "die dienen voor ziekenhuizen, klinieken, dispensaria, weldadigheidinstellingen en activiteiten van sociale hulp en gezondheidszorg, bestuurd door personen betoelaagd of erkend door de overheid, voor zover zij hun activiteit zonder winstoogmerk uitoefenen."

Toch blijkt dat deze tekst zo geïnterpreteerd wordt dat:

- alleen personen die erkend zijn door een andere overheid dan die van de (gewestelijke) minister van Financiën, zich erop kunnen beroepen;
- er geen vrijstelling van de gewestbelasting kan worden verleend aan de verenigingen zonder winstoogmerk en vennootschappen met een sociaal oogmerk die geen activiteit meer uitoefenen .

In de praktijk eist de gewestelijke belastingdienst dat de verschillende verenigingen zonder winstoogmerk die geen activiteit (meer) uitoefenen, maar die hun zetel in eenzelfde gebouw hebben, de gewestbelasting wel betalen.

Aan deze wantoestand moet een einde gemaakt worden.

Commentaire des articles*Article 1er*

Cette disposition n'appelle aucun commentaire particulier.

Article 2

Au vu du libellé de l'article proposé, il doit être perçu que l'exemption automatique proposée visant un immeuble ou une partie d'immeuble, rentrant dans le cadre de l'application de l'article 12, § 1er du Code des Impôts sur les Revenus 1992 n'épuise pas l'ensemble des hypothèses d'exemption visées par l'article 4, § 3 de l'ordonnance du 23 juillet 1992.

Article 3

Cette disposition prévoit expressément l'exemption de la taxe régionale au profit des associations sans but lucratif et des sociétés à finalité sociale reconnues par le Ministre des Finances comme poursuivant effectivement un but d'intérêt public ou comme ayant une activité à ce point réduite qu'elle ne génère aucune dépense significative à charge du budget régional.

En l'état actuel, l'ordonnance du 23 juillet 1992 prévoit déjà, en son article 4, § 3, 3°, un principe d'exemption de la taxe régionale à raison des immeubles ou parties d'immeubles affectées à l'usage "d'hôpitaux, de cliniques, dispensaires, œuvres de bienfaisance en activités d'aide sociale et de santé sans but lucratif menés par des personnes subventionnées ou agréées par les pouvoirs publics."

Cependant, il apparaît que ce texte se trouve à tout le moins interprété:

- comme ne pouvant être invoqué que par les personnes agréées par un pouvoir public différent du Ministre (régional) des Finances;
- comme ne permettant pas l'exemption de la taxe régionale au profit des associations sans but lucratif et des sociétés à finalités sociale ne développant plus d'activité.

En découle notamment une pratique qui conduit l'administration fiscale régionale à exiger le paiement de la taxe régionale par les différentes associations sans but lucratif ne développant pas (ou plus) d'activités mais qui ont leurs sièges dans un même immeuble.

Il convient de remédier à pareille anomalie.

Artikel 4

Deze bepaling regelt de inwerkingtreding van het voorstel.

Article 4

Cette disposition régit l'entrée en vigueur de la proposition envisagée.

Denis GRIMBERGHS (F)
Paul GALAND (F)
Marie NAGY (F)
Michel LEMAIRE (F)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van artikel 4, § 3
van de ordonnantie van 23 juli 1992
betreffende de gewestelijke belasting
ten laste van bezitters van
bebouwde eigendommen en
van houders van een zakelijk recht
op sommige onroerende goederen**

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In artikel 4, § 3, van de ordonnantie van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezitters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen, wordt een tweede lid ingevoegd, luidend :

“De belasting waarvan sprake in de artikelen 6 en 8 is hoe dan ook niet verschuldigd voor de gebouwen of gedeelten van gebouwen die dienen voor activiteiten op grond waarvan hun kadastraal inkomen wordt vrijgesteld van de onroerende voorheffing met toepassing van artikel 12, § 1, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992.”

Artikel 3

In artikel 4 van de ordonnantie van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezitters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen, wordt een paragraaf 3bis ingevoegd, luidend :

“De belasting waarvan sprake in de artikelen 6 en 8 is niet verschuldigd door verenigingen zonder winstoogmerk en vennootschappen met een sociaal oogmerk, waarvan door de minister van Financiën wordt erkend dat ze werkelijk een openbaar nut hebben of een dusdanig beperkte activiteit uitoefenen dat die geen uitgave van betekenis voor het Gewest meebrengt”.

Artikel 4

Deze ordonnantie treedt in werking op 1 januari 1999.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**modifiant l'article 4, § 3
de l'ordonnance du 23 juillet 1992
relative à la taxe régionale
à charge
des occupants d'immeubles bâties et
de titulaires de droits réels
sur certains immeubles**

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

A l'article 4, § 3, de l'ordonnance du 23 juillet 1992 relative à la taxe régionale à charge des occupants d'immeubles bâties et de titulaires de droits réels sur certains immeubles, est ajouté un second alinéa, rédigé comme suit:

“La taxe dont question aux articles 6 et 8 n'est pas due, en tout état de cause, pour les immeubles ou parties d'immeubles affectés à des usages à raison desquels leurs revenus cadastraux se trouvent exonérés de précompte immobilier par application de l'article 12, § 1er, du Code des Impôts sur les revenus 1992.”

Article 3

A l'article 4 de l'ordonnance du 23 juillet 1992 relative à la taxe régionale à charge des occupants d'immeubles bâties et de titulaires de droits réels sur certains immeubles, est inséré un paragraphe 3bis, rédigé comme suit:

“La taxe dont question aux articles 6 et 8 n'est pas due par les associations sans but lucratif et les sociétés à finalité sociale reconnues par le Ministre des Finances comme poursuivant effectivement un but d'intérêt public ou comme ayant une activité à ce point réduite qu'elle ne génère aucune dépense significative à charge du budget régional”.

Article 4

La présente ordonnance entre en vigueur le 1er janvier 1999.

27 juli 1998.

Le 27 juillet 1998.

Denis GRIMBERGHS (F)

Paul GALAND (F)

Marie NAGY (F)

Michel LEMAIRE (F)

1198/1337
I.P.M. COLOR PRINTING
₹02/218.68.00